

Helse Nord RHF
Postboks 1445
8038 Bodø

Attn.: Renate Larsen, styreleder
Marit Lind, administrerende direktør

Deres ref.:

Vår ref.:
HGH

Arkiv:

Dato:
13.10.2023

Vedrørende Helse Nord sin anskaffelse av spesialiserte rehabiliteringstjenester

Helgelandssykehuset viser til Helse Nord sin anskaffelsesprosess for spesialiserte rehabiliteringstjenester i regionen. I tildelingen er Helgeland Rehabilitering ikke tildelt videre kontrakt.

Helse Nord har drevet en anskaffelsesprosess gjennom snart to år, der første anskaffelse ble annullert på grunn av uopprettelige feil fra Helse Nord sin side. Vi viser også til tidligere uttalelser fra Helgelandssykehuset der vi har vært kritisk til Helse Nord sitt arbeid med denne tildelingen, og uttrykte stor bekymring for det fremtidige rehabiliteringstilbudet på Helgeland.

Helse Nord har til tross for anmodning om å følge Difi (Direktoratet for forvaltning og IKT) sin veileder for anskaffelse av rehabiliteringstjenester, ikke valgt å følge denne i ny anbudsprosess. Dette har ført til at hverken kommuner, fagfeltet for rehabilitering eller brukeren har vært tilstrekkelig hørt ved vurdering av behov for disse tjenestene på Helgeland. Helgelandssykehuset er fortsatt sterkt kritisk til dette, og viser at Helse Nord i denne saken ikke tar sitt sørgje for ansvar på tilstrekkelig alvor, slik vi ser det.

Vi opplever også at Helse Nord heller ikke har fulgt styringssignalene fra Storting og eget styre som slår fast at de skal utnytte handlingsrommet i anskaffelsesforskriften for å legge til rette for økt kjøp fra ideelle tjenesteleverandører. Tolv Helgelandkommuner har gått sammen for å etablere Helgeland Rehabilitering IKS. Et IKS er en non-profit interkommunalt selskap med eneste formål å yte lovpålagte tjenester, både for kommunene og spesialisthelsetjenesten. Helse Nord har gjennom sin tildeling valgt bort et initiativ fra kommunene på Helgeland der man i fellesskap vil kunne bidra til bedre bæreevne med hensyn til bemanning, både for kommunene og spesialisthelsetjenesten. Dette er ikke i tråd med Helsepersonellkommissjonene sine anbefalinger, og heller ikke i tråd med det strukturarbeidet som Helse Nord nå står i, der man nå har et større søkelys på bærekraftig utvikling og på helsevesenet sin evne til å bemanne opp sine tjenester i helseregionen.

Helse Nord sitt pågående strukturarbeid om funksjons- og oppgavedeling ser også på rehabiliteringstjenestene (arbeidsgruppe 3). Dette arbeidet startet opp etter sommeren, og er nå kommet godt i gang med arbeidet. Arbeidsgruppen skal levere en rapport som foreslår tre alternativer med en begrunnet anbefaling av et av de foreslåtte alternativene.

Ved annonseringen, der Helgeland Rehabilitering ikke ble gitt videre kontrakt, uttalte Helse Nord sin eierdirektør at rehabiliteringstilbudet på Helgeland skal sikres gjennom å utvide aktiviteten ved Helgelandssykehuset HF, Sandnessjøen. Helgelandssykehuset vil påpeke at denne uttalelsen fremstår som oppsiktsvekkende da prosessen med oppgave- og funksjonsfordeling i Helse Nord ikke er ferdig, og følgelig har heller ikke den nedsatte arbeidsgruppen konkludert.

En slik styrking av rehabiliteringstilbudet i sykehus som signaliseres her, er slik vi ser det heller ikke konkretisert eller forsvarlig utredet. Uttalelsen fremstår derfor som lite troverdig med tanke på å sikre et forsvarlig rehabiliteringstilbud på Helgeland. Den eneste effekten Helgelandsrådet kan se av denne uttalelsen er at Helse Nord med dette spiller det lokale helseforetaket opp mot kommunen, i stedet for å legge til rette for mer samarbeid om en felles utvikling av helsetjenestene i regionen.

Som nevnt opplever Helgelandsrådet at Helse Nord ikke har tatt hensyn til sitt sørge-for-ansvar når de nå ønsker å fjerne tilbudet om spesialiserte rehabiliteringstjenester fra et geografisk område større enn Møre og Romsdal. Pasienten med lengst reisevei vil få inntil 570 km hver vei for å få tilgang til et lovpålagt spesialisert rehabiliteringstilbud. Den fremtidige utviklingen med hensyn til befolkningens alderssammensetning, diagnoser, økt overlevelse etter sykdom og skade tilsier at det fremtidige behovet for rehabilitering vil være økende, dette både i kommune- og spesialisthelsetjenesten.

Initiativet om etablering av Helgeland Rehabilitering IKS var også en invitasjon til Helse Nord om å utvikle rehabiliteringstjenesten på Helgeland sammen med kommunene. Dette slik spesialisthelsetjenesteloven og helse- og omsorgstjenesteloven legger føringer for. Økt samarbeid og en større satsning på rehabilitering vil kunne bidra til å redusere behovet for tyngre helse- og omsorgstjenester både i kommune- og spesialisthelsetjenesten. Dette vil kunne ha stor betydning både for bæreevnen i kommune- og spesialisthelsetjenesten. For den enkelte bruker vil dette selvsagt også være av stor betydning da tilgangen på disse tjenestene vil kunne bidra til økt egenmestring, og dermed også mindre behov for helsetjenester. Økt satsning vil dermed kunne bidra til at vi kan opprettholde bæreevne på begge nivåene i helsetjenesten.

Helgelandsrådet er derfor sterkt kritisk til at Helse Nord, både før anskaffelsen og under anskaffelsesprosessen, har redusert etterspurt volum. På bakgrunn av tilbakemeldinger fra kommunene er Helgelandsrådet også kritisk til Regional koordinerende enhet (RKE) sin praksis der en ensidig avslår et stort antall søknader om spesialisert rehabilitering. Vi viser her til at spesialisthelsetjenester etter spesialisthelsetjenesteloven plikter å utvikle og planlegge disse tjenesten sammen med kommunene.

Helgelandsrådet er gjort kjent med at tingretten nå har forkynt midlertidig forføyning over for Helse Nord sin anskaffelsesprosess av spesialiserte rehabiliteringstjenester. Dette betyr at Helse Nord ikke kan skrive kontrakter med de øvrige tilbydere før saken har vært rettslig prøvd.

Tingretten sin inngripen viser at Helse Nord sin tildeling på nytt ikke er problemfri. Helgelandsrådet vil på det sterkeste anmode Helse Nord nå om å finne en løsning som både sikrer forsvarlige rehabiliteringstjenester på Helgeland, og som samtidig bidrar til å få avsluttet en svært lang og utmattende anskaffelsesprosess. En anskaffelsesprosess som Helgelandsrådet opplever har gått ut over pasienter/brukere sitt rehabiliteringstilbud, har bidratt til å svekke tilliten mellom kommunene og det regionale helseforetaket og som også har bidratt til å sette et fagmiljø oppbygd over mange år på Helgeland i unødvendig fare.

Med vennlig hilsen
Helgelandsrådet

Eilif K. Trælnes (sign.)
Leder